

PARAULA I VIDA

Una Visita històrica

El nostre Bisbat d'Urgell i especialment el Principat d'Andorra acaba de veure's altament honorat en rebre, els passats dies 7 i 8 de setembre, la Visita oficial del Secretari d'Estat del Sant Pare Francesc, l'Emm. Sr. Cardenal Pietro Parolin. Han estat uns dies de gran festa, que han omplert de goig el Bisbat i la nostra Nació Andorrana, i que marquen una fita històrica que explicita les tradicionals bones relacions entre la Santa Seu i el Principat d'Andorra. Al llarg de la història els Bisbes, en la seva alta funció de Coprínceps episcopals —un dels dos «defensors» del país, com canta l'himne nacional del País dels Pirineus— han rebut el suport i l'estímul tan important de la Santa Seu, abans i després de la Constitució democràtica de 1993.

Els andorrans estem de festa. Celebrem la solemnitat de la Mare de Déu de Meritxell, la nostra Mare i Patrona des de fa 150 anys, que vetlla amorosa per les nostres Valls. Serà exactament el proper 24 d'octubre, quan s'escauran pròpiament els 150 anys de la seva proclamació pels Síndics i el Consell General de les Valls en ple, com a Patrona i especial Protectora del Principat d'Andorra que ho era ja des de temps immemorial, ja que «és venerada i tinguda en moltíssima devoció», volent «atraure les benediccions del cel pel que toca a l'esdevenidor», com deia el M.I. Sr. Síndic Nicolau Duedra en la seva proclama del 1873, ja que «ha donat repetides gràcies, sempre que ha estat invocada».

Per a solemnitzar aquest esdeveniment, hem tingut el privilegi de gaudir de la presència del Cardenal Secretari d'Estat del Papa Francesc, és a dir, el seu més alt i estret col·laborador en el govern de l'Església universal. L'avinentesa dels 150 anys de la Declaració com

a Patrona del nostre País ho ha fet possible. Un nou regal a Andorra de la Mare de Déu, que honora el nostre País i que agraïm de cor. La recentment aprovada Constitució Apostòlica sobre la Cúria Romana i el seu servei a l'Església en el món, *Praedicate Evangelium*, ens recorda en el seus articles 44 al 52 la importància de la missió de la Secretaria d'Estat, com a «secretaria papal, que ajuda de prop al Romà Pontífex en l'exercici de la seva suprema missió» (art. 44).

Al llarg de més de set segles d'història, el paper de l'Església ha estat clau per a la pervivència del singular sistema institucional que ha permès a Andorra mantenir-se com un país independent i neutral, de llengua i cultura catalanes, sense disposar de força militar i amb una organització interna complexa però participativa molt eficaç. Tothom accepta que ha estat fonamental el rol de l'Església en l'evolució d'aquesta realitat institucional per a l'Andorra contemporània i constitucional. Dos anys després de l'aprovació de la Constitució, l'any 1995, la Santa Seu i el Principat d'Andorra, van establir relacions diplomàtiques i l'any 2008 es va firmar l'Acord entre el Principat i la Santa Seu, que resulta un acord cabdal ja que accepta que el Bisbe d'Urgell sigui el Copríncep del Principat i defineix l'estatut de l'Església Catòlica a Andorra.

Agraïm al Cardenal Parolin la seva primera visita a Urgell i Andorra, que ens ha donat a conèixer la seva persona i l'alta missió que exerceix, prop del Papa, amb tarannà humil, bondados i servicial. Ens ajuda a renovar i a valorar les seculars relacions del Poble Andorrà amb l'Església Universal.

† **Joan-Enric Vives**
Arquebisbe i Copríncep

ACTUALITAT

XXXI Curs per a Organistes d'Església a Montserrat

Mons. Joan-Enric Vives, Bisbe President de la CIL, amb el monjo i organista Ramon Oranias OSB, va cloure el XXXI Curs per a Organistes d'Església a Montserrat, del 21 al 26 d'agost, i organitzat per la Comissió Interdiocesana de Litúrgia de la Conferència Episcopal Tarraconense (CIL), la Facultat Gaudí de l'Ateneu Sant Pacià, i l'Abadia de Montserrat, amb 30 inscrits. El dia 26 van tenir lloc les audicions finals amb l'orgue de la Basílica de Montserrat, després la Missa Conventual. A l'acte de clausura i de repartiment dels diplomes als participants, l'Arquebisbe d'Urgell va agrair la disponibilitat i assistència de l'Abadia de Montserrat i dels professors i col·laboradors del curs, el valor dels organistes d'acompanyar amb humilitat la litúrgia de les catedrals i parròquies, i el compromís de fe i de servei als rectors i consells que haurien de valorar aquest important instrument per a dignificar el culte diví.

APUNTS PER A L'ANÀLISI

Un bon propòsit pel curs que comença

Les vacances han acabat. Tot convidat a reprendre la normalitat, la vida de cada dia. No desaprofitem l'ocasió de mirar amb afecte els dies passats, de donar-ne gràcies a Déu i de fer alguns propòsits que millorin la nostra relació amb Déu, fer bons propòsits pel curs que comença. Ofereixo una proposta.

Un dia d'aquest passat mes d'agost vaig anar a dinar a casa d'un matrimoni amic. Tenen tres fills, una nena i dos nens, d'onze, deu i vuit anys. A l'hora de dinar, asseguts tots entorn la taula, la mare convidà el més petit dels fills a beneir la taula. Durant les vacances ho feien rotativament. El petit, amb veu ferma i la seguretat de qui domina la situa-

ció, digué: «L'Infant que va néixer a Betlem, beneeixi aquesta taula i a tots nosaltres també». Un gest, entranyablement familiar, ben senzill i ben carregat de sentit que no era improvisat. Durant la setmana mengen a l'escola els fills, prop del lloc de treball els pares. A l'hora de sopar primer sopen els infants per anar a dormir aviat i després ho fan els pares. Encara que beneeixen, no hi és tota la família. Els caps de setmana coincideixen

en tots els àpats i sempre beneeixen taula. És una pregària familiar esperada. «No us inquieteu per res. En tota ocasió acudiu a la pregària i a la súplica i presenteu a Déu les vostres peticions acompanyades d'acció de gràcies» (Fl 4,6).

Jesús, escolta i respon sempre a la pregària expressada des de la fe, procedeixi de qui procedeixi, de dins i de fora del poble jueu, de persones importants i de pobres desvalguts, amb una espe-

cial predisposició per aquests, la pregària tremolosa i la de petició insistent. «Tot allò que demanareu en la pregària amb fe, ho rebreu» (Mt 21,22). Ara que comença el curs, podria ser un bon propòsit de família, introduir o recuperar la benedicció de taula, com a reconeixement de la grandesa de Déu, de la seva obra. Reconeixement, també, del seu amor infinit que és sempre benedicció sobre els homes i dones de bona voluntat. «Tots ells eren constants i unànimes en la pregària, juntament amb algunes dones, amb Maria, la mare de Jesús, i amb els germans d'ell» (Ac 1,14). La pregària familiar és una pregària comunitària agradable a Déu.

Enric Puig Jofra, SJ

PALABRA Y VIDA

Una Visita històrica

Nuestra Diócesis de Urgell y especialmente el Principado de Andorra acaba de verse altamente honrado al recibir, los pasados días 7 y 8 de septiembre, la Visita oficial del Secretario de Estado del Santo Padre Francisco, el Emmo. Sr. Cardenal Pietro Parolin. Fueron días de gran fiesta, que han llenado de júbilo a la Diócesis y nuestra Nación Andorrana, y que marcan un hito histórico que explicita las tradicionales buenas relaciones entre la Santa Sede y el Principado de Andorra. A lo largo de la historia, los Obispos de Urgell, en su alta función de Copríncipes —uno de los dos «defensores» del país, como canta el himno nacional del País de los Pirineos— han recibido el apoyo y el estímulo tan importante de la Santa Sede, antes y después de la Constitución democrática de 1993.

Los andorranos estamos de fiesta. Celebramos la solemnidad de Ntra. Sra. de Meritxell, nuestra Madre y Patrona desde hace 150 años, que vela amorosa por nuestros Valles. Será exactamente el próximo 24 de octubre, cuando se celebren propiamente los 150 años de su proclamación por los Síndics y el Consell General de los Valles en pleno, como Patrona y especial Protectora del Principado de Andorra que lo era ya desde tiempo inmemorial, pues «es venerada y tenida en muchísima devoción», queriendo «atraer las bendiciones del cielo por lo que respecta al porvenir», como decía el M.I. Sr. Síndic Nicolau Duedra en su proclama de 1873, ya que «ha dado repetidas gracias, siempre que ha sido invocada».

Para solemnizar este evento, hemos tenido el privilegio de gozar de la presencia del Cardenal Secretario de Estado del Papa Francisco, es decir, su más alto y estrecho colaborador en el gobierno de la Iglesia universal. La ocasión de los 150 años de la Declaración como Patrona de nuestro País lo ha hecho posible. Un nuevo regalo a Andorra de la Virgen, que honra a nuestro País y que agradecemos de corazón. La recientemente aprobada Constitución Apostólica sobre la Curia Romana y su servicio a la Iglesia en el mundo, *Praedicate Evangelium*, nos recuerda en sus artículos 44 al 52 la importancia de la misión de la Secretaría de Estado, como «secretaría papal, que ayuda de cerca al Romano Pontífice en el ejercicio de su suprema misión» (art. 44).

A lo largo de más de siete siglos de historia, el papel de la Iglesia ha sido clave para la pervivencia del singular sistema institucional que ha permitido a Andorra mantenerse como país independiente y neutral, de lengua y cultura catalanas, sin disponer de fuerza militar y con una organización interna compleja pero participativa muy eficaz. Todo el mundo acepta que ha sido fundamental el rol de la Iglesia en la evolución de esta realidad institucional para la Andorra contemporánea y constitucional. Dos años después de la aprobación de la Constitución, en 1995, la Santa Sede y el Principado de Andorra establecieron relaciones diplomáticas, y en 2008 se firmó el Acuerdo entre el Principado y la Santa Sede, que resulta un acuerdo primordial ya que acepta que el Obispo de Urgell sea el Copríncipe del Principado y define el estatuto de la Iglesia Católica en Andorra.

Agradecemos al Cardenal Parolin su primera visita a Urgell y Andorra, que nos ha dado a conocer a su persona y la alta misión que ejerce, cerca del Papa, con talante humilde, bondadoso y servicial. Nos ayuda a renovar y valorar las seculares relaciones del Pueblo Andorano con la Iglesia Universal.

† **Joan-Enric Vives**
Arzobispo y Copríncipe

Nomenaments parroquials a la diòcesi d'Urgell

L'Arquebisbe-Bisbe d'Urgell Mons. Joan-Enric Vives i Sicília, amb data 1 de setembre de 2023, festa de Sant Gil abat, ha signat els següents nomenaments per a la Diòcesi d'Urgell:

- **Mn. Jerrick Banzuela Rodríguez**, Rector de les parròquies de Santa Margarida de la Ràpita; Sant Joan Baptista de Tèrmens; Sant Miquel de Vallfogona de Balaguer i Santa Maria de Menàrguens.
- **Mn. Francisco Alberto Angulo Silva**, Prevere adscrit a les parròquies de Santa Margarida de la Ràpita; Sant Joan Baptista de Tèrmens; Sant Miquel de Vallfogona de Balaguer i Santa Maria de Menàrguens.
- **Mn. Antoni Baldomà i Molins**, Diaca adscrit a les parròquies de Santa Margarida de la Ràpita; Sant Joan Baptista de Tèrmens; Sant Miquel de Vallfogona de Balaguer i Santa Maria de Menàrguens.

- **Mn. Joan Pujol Balcells**, Administrador parroquial de les parròquies de Sant Miquel de Camarasa; Sant Pere de Cubells; Santa Eulàlia de Mèrida de Figuerola de Meià; Sant Miquel de Fontllonga i de l'Assumpció de Sant Llorenç de Montgai.
- **Mn. Martín Nicolás Hinojosa Torres**, Prevere Administrador parroquial de les parròquies de la M. de D. Assumpta de Ribes de Freser; Sant Jaume de Querals, amb el Santuari de la Mare de Déu de Núria; Sant Martí de Campelles; Sant Serni de Fustanyà; Sant Cristòfol de Nevà; Sant Cristòfol de Toses; Sant Feliu de Bruguera; Sant Esteve de Pardiñes; Sant Vicenç de Planoles i Sant Cristòfol de Ventolà.

La Seu d'Urgell, 1 de setembre de 2023, festa de Sant Gil, abat.

Visita a la Llar de Sant Josep

El dia 15 d'agost, solemnitat de l'Assumpció de Maria, la Mare General de la Congregació de les Germanetes dels Ancians Desemparats, M. Julia Vinuesa, va visitar la Llar de Sant Josep de La Seu d'Urgell que regeixen les Germanetes, acompanyada de la Mare Provincial, M. Alicia Moya, l'Ecònoma i altres membres del Consell General.

Van poder saludar les Germanetes que formen la comunitat de La Seu d'Urgell i participar a l'Eucaristia a la capella de la Llar on Mn. David Codina, Secretari general, els va donar l'acollida en nom del Sr. Arquebisbe i de la Diòcesi d'Urgell i els va agrair els treballs de la congregació en favor de la Casa Llar de Sant Josep de La Seu d'Urgell.

La Congregació de les Germanetes dels Ancians Desemparats

han celebrat 150 anys de la seva fundació.

Creada «per lloar i estimar Déu» pel venerable P. Saturnino López Novoa i per Santa Teresa de Jesús

Jornet, la congregació naixia, per això, amb una missió específica: l'atenció espiritual i material dels ancians desemparats, dels més pobres.

EL PAPA FRANCESC A LA XARXA

@Pontifex_es: «Si tens somnis de glòria veritable, no de la glòria del món que va i ve, sinó de la glòria de Déu, aquest és el camí: les obres de misericòrdia donen glòria a Déu més que qualsevol altra cosa» (17 d'abril).

@Pontifex_es: «La nostra esperança es diu Jesús. Ell està viu, i amb Ell el mal ja no té poder, el fracàs no pot impedir-nos recomençar i la mort es converteix en un passatge per a iniciar una vida nova» (18 d'abril).

@Pontifex_es: «Preguem junts perquè no ens cansem de testimoniar l'Evangelí, també en temps de tribulació. Que els sants màrtirs siguin llavors de pau entre els pobles per un món més humà i fratern, a l'espera que es manifesti en plenitud el Regne dels cels» (19 d'abril).

@Pontifex_es: «La mirada de Déu no es deté mai en el nostre passat ple d'errors, sinó que veu amb infinita confiança el que podem arribar a ser» (20 d'abril).

«Què ens fa humans? Neurociències i Teologia»

Més de 120 persones assisteixen a les Jornades de Teologia al Seminari Diocesà d'Urgell

El Seminari Diocesà d'Urgell va acollir, el dimecres 30 i també el dijous 31 d'agost, a La Seu d'Urgell, les Jornades de Teologia que organitza cada final d'estiu la Delegació d'Ensenyament del Bisbat d'Urgell, presidida per l'Arquebisbe d'Urgell, Mons. Joan-Enric Vives, i amb una nodrida assistència de laics vinculats amb la pastoral de l'educació, la catequesi, de l'assistència social, de sacerdots i professors i mestres de religió, que han superat els 120 inscrits. El tema escollit fou «Què ens fa humans? Neurociències i Teologia», desenvolupat pel Dr. Jaume Duran, Metge i Director general d'una fundació sanitària al Mollet i pel Doctor en Teologia i Filosofia i Coordinador de les Jornades de Teologia, Francesc Torralba.

El Delegat d'Ensenyament, Mn. Pepe Chisvert, feu la introducció a les jornades agraïnt la gran assistència, i donant al Dr. Torralba un sentit condol per la mort en accident del seu fill, recentment ocorreguda. Després, l'Arquebisbe Joan-Enric obrí les jornades posant un punt de reflexió, traslladant el dol de la família de la diòcesi d'Urgell a la família Torralba-Del Blanco, assenyalant la importància de sentir l'escalf humà en moments difícils com ho és la pèrdua d'un fill. Mons. Vives va valorar que de la visió de les neurociències es pretén identificar els punts de trobada amb la visió de l'antropologia cristiana, que l'Església segueix amb atenció les alegries i esperances, les pors, i les acompanya fent-les seves; volent posar la persona humana i les qüestions que tenen a veure amb la persona humana en el centre.

A les jornades d'enguany es tractava de descobrir què és la persona humana. En aquest sentit ha citat a Sant Pau: «ens diu que som esperit, ànima i cos». I en la divisió tradicional sempre s'ha dit som cos i ànima, però això té sentit avui?, què ens diuen les ciències?, quines hipòtesis s'han buscant al llarg de la història de la filosofia que ho entenguessin? La nostra realitat és nova en la creació on el cos no ens ho diu tot. Hi ha un misteri del que és la persona, què és allò que ens fa humans?

El Dr. Duran en les seves conferències explicà que les neurociències, un camp científic dedicat a l'estudi del sistema nerviós i, especialment, del cervell, han donat llum sobre la complexa naturalesa de la persona humana. En els darrers anys, els avenços en el camp científic han revelat com el cervell desplega una xarxa de connexions i estructures que estan intrínsecament relacionades amb

diversos aspectes de l'experiència i la sensibilitat. Una de les revelacions més impactants és la capacitat del cervell humà per comprendre i entrar en el camp de la transcendència espiritual. A través de la seva evolució, el cervell ha desenvolupat regions que permeten la contemplació espiritual, el pensament ètic i l'apreciació estètica. Aquestes capacitats, que assenyalava Duran, semblen distingir-nos d'altres espècies animals, tenen la seva base en una realitat biològica profundament arrelada. La primera jornada es tancà amb la celebració eucarística, a la capella de la Immaculada del Seminari Diocesà, presidida per Mons. Joan-Enric Vives, en que els mestres i professors de religió van rebre la seva «missió» per al curs escolar que ha de començar.

El Dr. Torralba, al dia següent, va aprofundir en la singularitat humana i en les qüestions properes al transhumanisme. Va abundar en l'expressió de l'ésser humà com un ésser de frontera o limítrof; i citant Pascal, assenyalà que estem entremig de dos mons, de manera que en el món en el que som no trobem la plenitud que hi cerquem, i aleshores busquem encaixar en l'altre on encara no hi som. Som éssers de frontera: entre la bèstia (la materialitat) i l'àngel; entre la temporalitat (la nostra finitud física) i l'eternitat (el nostre anhel de transcendir el temps i d'eternitat); podem viure cap a fora o podem viure cap endins, on s'estableix una relació diferent amb el nostre ésser; entre l'acció i la contemplació, en una situació que és complementària una de l'altra. La que s'estableix entre les raons del cor i les raons de la raó; i la darrera, la que hi ha que hi ha entre cos i esperit.

També va aprofundir en la idea de transcendir: què vol dir i com ho podem explicar? Va desgranar les diferents maneres de transcendir: fer-ho verticalment o horitzontalment; podem parlar també d'una transcendència plena o una transcendència buida; però sempre podem preguntar-nos: què hi ha més enllà. Per a ell, transcendir horitzontalment és fer-ho a través del transcendir en l'amor: més enllà dels amics i arribar als enemics; i en aquest sentit, la transcendència de l'ego, sortint d'un mateix i fer-ho a través de l'amor als altres. Transcendir verticalment és no creure's excessivament les imatges que ens hem construït de Déu, perquè Déu no hi cap en cap de les representacions que ens fem d'ell, acomodàcies i rígidies.

LECTURES DE LA MISSA DIÀRIA I SANTORAL

18. ■ Dilluns (lit. hores: 4a setm.) [1Tm 2,1-8 / Sl 27 / Lc 7,1-10]. Sant Josep de Cupertino (1603-1663), prev. franciscà conventual, patró dels astronautes; santa Sofia, mr.; santa Irene, mr.

19. ■ Dimarts [1Tm 3,1-13 / Sl 100 / Lc 7,11-17]. Sant Feliu de Llobregat: □ Santa Maria de Cervelló o del Socós, vg. mercedària, de Barcelona (s. XIII). Sant Gener (Jenaro), bisbe de Benavent i mr. a Nàpols (s. IV).

20. ■ Dimecres [1Tm 3,14-16 / Sl 110 / Lc 7,31-35]. Sants Andreu Kim Taegon, prev., Pau Chong Hasang i altres companys, mrs. a Corea (1839, 1846 i 1866); sant Eustaqui, l'esposa Teopista i els fills, mrs.; santa Càndida o Càndida, vg. i mr.

21. ■ Dijous [Ef 4,1-7.11-13 / Sl 18 / Mt 9,9-13]. Sant Mateu o Leví, apòstol i evangelista, de Cafarnaüm, fill d'Alfeu i excobrador d'impostos, venerat a Sa-

lerno, patró dels banquers; santa Ifigènia, vg.

22. ■ Divendres [1Tm 6,2c-12 / Sl 48 / Lc 8,1-3]. Urgell: ■ Beats Josep Batalla i Parramon, prev., i companys, mrs. Sant Maurici (o Mori), venerat a Suïssa, i altres companys, mrs.; santa Digna, vg. i mr.; sant Fèlix IV, papa (526-530).

23. □ Dissabte [1Tm 6,13-16 / Sl 99 / Lc 8,4-15]. Sant Pius de Pietrelci-

na (pare Pio), prev. caputxí; santa Tecla, vg. i mr., associada a sant Pau, venerada a Selèucia i patrona de Tarragona; sant Andreu, mr.

24. ■ Diumenge vinent, XXV de durant l'any (lit. hores: 1a setm.) [Is 55, 6-9 / Sl 144 / Fl 1,20c-24.27a / Mt 20, 1-16a]. Sant Feliu de Llobregat: Mare de Déu de la Mercè (s. XIII), patrona de Barcelona (ciutat i arxidiòcesi, 1868, i província eclesiàstica).

Diuenge XXIV de durant l'any (A)

COMENTARI

«No et dic que perdonis set vegades sinó setanta vegades set»

Ens agrada molt que ens perdonin, però ens costa molt perdonar. L'evangeli d'avui ens presenta un cas claríssim. El rei passa comptes dels seus ministres. N'hi ha un que li devia deu mil milions, xifra realment desorbitant que mai no podrà pagar. Per això demana clemència al rei: *Tingueu paciència i us ho pagaré tot. El rei se'n compadí i li perdonà el deute.* El text subratlla el sentiment de compassió, d'amor del rei envers aquest ministre que el porta a perdonar-li tot el seu deute. No ens és difícil de veure aquí la figura de Déu, Pare nostre, ple d'amor que ens perdona totes les nostres culpes ni que siguin enormes. És que Déu és compassiu. Però aquest ministre perdonat troba un company que li deu uns quants diners, una misèria en comparació al que ell devia al rei. També aquell company li diu: *Tingues paciència i ja t'ho pagaré.* Són les mateixes paraules que ha fet servir ell amb el rei. Però el seu cor és molt dur: *Ell no en va fer cas i el va tancar a la presó fins que li pagués el deute.* Una conducta absolutament indigna i desagradada. Per això el rei quan se n'assabenta li diu: *Que n'ets de mal home! Quan tu em vas suplicar et vaig perdonar tot aquell deute. No t'havies de compadir del teu col·lega com jo m'havia compadit de tu? El rei el posà en mans dels botxins fins que pagués tot el deute.* L'aplicació és clara: *Això farà amb vosaltres el meu pare celestial si cadascú no perdona de tot cor el seu germà.* No oblidem que al parenostre demanem a Déu que perdoni els nostres pecats, com nosaltres també perdonem els nostres deutors. És el que diu la primera lectura: *Perdona als altres el mal que t'han fet i Déu et perdonarà els pecats quan tu el preguis. Qui no s'ha compadit d'un home com ell ara s'atreveix a pregar pels seus propis pecats?* Jesús va perdonar tothom; per això Pau ens diu: *Mentre vivim, vivim per al Senyor.* Ens cal estimar i perdonar com Jesús, que ens ha dit: *Cal perdonar no et dic set vegades sinó setanta vegades set:* és a dir perdonar sempre, a tothom i de tot cor. Jesús ens en dona exemple.

Mn. Jaume Pedrós

▶ Lectura del llibre de Jesús fill de Sira (Sir 27,30-28,7)

És odiós irritar-se i guardar rancúnia, però el pecador ho fa i no vol apaivagar-se. El venjatiu topirà amb la venjança del Senyor, que li demanarà compte rigorós dels seus pecats. Perdona als altres el mal que t'han fet, i Déu et perdonarà els pecats quan tu el preguis. L'home que s'irrita contra un altre home, com pot esperar que el Senyor li retorni la salut? No s'ha compadit d'un home com ell i ara s'atreveix a pregar pels seus propis pecats? Si ell, que és de carn i ossos, guarda rancúnia, qui li obtindrà el perdó quan haurà pecat? Recorda la fi que t'espera i amainarà la teva enemistat; pensa en la mort, i guardaràs fidelment els manaments. Recordat dels manaments, i no seràs rancorós amb els altres; pensa en l'aliança de l'Altíssim, i no tindràs en compte l'ofensa rebuda.

▶ Salm responsorial (102)

R. *El Senyor és compassiu i benigne, lent per al càstig, ric en l'amor.*

▶ Lectura de la carta de sant Pau als cristians de Roma (Rm 14,7-9)

Germans, cap de nosaltres no viu ni mor per a ell mateix: mentre vivim, vivim per al Senyor, i quan morim, morim per al Senyor. Per això, tant si vivim com si morim, som del Senyor, ja que, si Crist va morir i va tornar a la vida, va ser justament perquè havia de ser sobirà de morts i de vius.

▶ Lectura de l'Evangeli segons sant Mateu (Mt 18,21-35)

En aquell temps, Pere preguntà a Jesús: «Senyor, quantes vegades hauré de perdonar al meu germà el mal que m'haurà fet? Set vegades?» Jesús li respon: «No et dic set vegades, sinó setanta vegades set. Per això passa amb el Regne del cel com amb un rei que va voler demanar comptes als qui ocupen els llocs de govern. Tot just començava, ja li van presentar un dels seus ministres, que li devia deu mil milions. Com que no tenia res per pagar, el rei va manar que venguessin tots els seus béns, i a ell mateix, amb la seva dona i els seus fills, els venguessin com a esclaus, per poder pagar el deute. Però ell se li llançà als peus i li deia: «Tingueu paciència i us ho pagaré tot.» Llavors el rei, se'n compadí, el deixà lliure i li perdonà el deute. Quan sortia, trobà un dels seus col·legues que li devia uns quants diners, l'agafà i l'escanyava dient-li: «Paga'm tot el que em deus.» L'altre se li llançà als peus i el suplicava: «Tingues paciència i ja t'ho pagaré.» Ell no en va fer cas, i el va tancar a la presó fins que li pagués el deute. Els altres col·legues, en veure-ho, se n'entristiren molt i anaren a informar el rei de tot el que havia passat. El rei el cridà i li digué: «Que n'ets, de mal home! Quan tu em vas suplicar, et vaig perdonar tot aquell deute. No t'havies de compadir del teu col·lega, com jo m'havia compadit de tu?» Llavors el rei el posà en mans dels botxins, perquè el torturessin fins que pagués tot el deute. Això farà amb vosaltres el meu pare celestial si cadascú no perdona de tot cor el seu germà.»

▶ Lectura del llibre del Eclesiàstic (Eclo 27,30-28,7)

Rencor e ira també son detestables, el pecador los posee. El vengatiu sofrirà la venjança del Senyor, que llevarà cuenta exacta de sus pecados. Perdona la ofensa a tu prójimo y, cuando reces, tus pecados te serán perdonados.

Si un ser humano alimenta la ira contra otro, ¿cómo puede esperar la curación del Señor? Si no se compadece de su semejante, ¿cómo pide perdón por sus propios pecados? Si él, simple mortal, guarda rencor, ¿quién perdonará sus pecados?

Piensa en tu final y deja de odiar, acuérdate de la corrupción y de la muerte y sé fiel a los mandamientos. Acuérdate de los mandamientos y no guardes rencor a tu prójimo; acuérdate de la alianza del Altísimo y pasa por alto la ofensa.

▶ Salm responsorial (102)

R. *El Señor es compasivo y misericordioso, lento a la ira y rico en clemencia.*

▶ Lectura de la carta del apòstol san Pablo a los Romanos (Rom 14,7-9)

Hermanos: Ninguno de nosotros vive para sí mismo y ninguno muere para sí mismo. Si vivimos, vivimos para el Señor; si morimos, morimos para el Señor; así que, ya vivamos ya muramos, somos del Señor. Pues para esto murió y resucitó Cristo: para ser Señor de muertos y vivos.

▶ Lectura del santo Evangelio según san Mateo (Mt 18,21-35)

En aquel tiempo, acercándose Pedro a Jesús le preguntó: «Señor, si mi hermano me ofende, ¿cuántas veces tengo que perdonarlo? ¿Hasta siete veces?» Jesús le contesta: «No te digo hasta siete veces, sino hasta setenta veces siete. Por esto, se parece el reino de los cielos a un rey que quiso ajustar las cuentas con sus criados. Al empezar a ajustarlas, le presentaron uno que debía diez mil talentos. Como no tenía con qué pagar, el señor mandó que lo vendieran a él con su mujer y sus hijos y todas sus posesiones, y que pagara así. El criado, arrojándose a sus pies, le suplicaba diciendo: «Ten paciencia conmigo y te lo pagaré todo». Se compadeció el señor de aquel criado y lo dejó marchar, perdonándole la deuda. Pero al salir, el criado aquel encontró a uno de sus compañeros que le debía cien denarios y, agarrándolo, lo estrangulaba diciendo: «Págame lo que me debes». El compañero, arrojándose a sus pies, le rogaba diciendo: «Ten paciencia conmigo y te lo pagaré». Pero él se negó y fue y lo metió en la cárcel hasta que pagara lo que debía. Sus compañeros, al ver lo ocurrido, quedaron consternados y fueron a contarle a su señor todo lo sucedido. Entonces el señor lo llamó y le dijo: «¡Siervo malvado! Toda aquella deuda te la perdoné porque me lo rogaste. ¿No debías tú también tener compasión de tu compañero, como yo tuve compasión de ti?». Y el señor, indignado, lo entregó a los verdugos hasta que pagara toda la deuda. Lo mismo hará con vosotros mi Padre celestial, si cada cual no perdona de corazón a su hermano».